

I snaga i slabost su u srcima

Divno je ponedjeljsko jutro. Sreća, kažem, prošla je nedjelja. Ne volim je. Podsjeća na prolaznost. Kraj je jedne sedmice života. Sedam dana smo bliže odlasku. Sedam dana smo bliže smrti. Sedam dana smo bliže konačnom sudu. Ponedjeljak je nova nada, protkan željama da novi početak bude pobjedonosan. Nova je prilika da se postane bolji. Ima li išta ljepše na svijetu od nade i želje? U Pandorinoj kutiji ostala je samo nada. U Mešinom romanu najljepša je želja.

Hodam hodnicima bolnice. Zaslijepljujuće svjetlo, bijeli zidovi i smijeh nas, mladih doktora, ispunjavaju prostor. Šalimo se kako se pačići prve godine lahko prepoznaju po smijehu. Jedini u kojima još uvijek nije ponestalo života. Zastanem, vratim se korak unatrag i ponovim rečenicu. Jedini u kojima još uvijek nije ponestalo života. Osmijeh na mom licu se izgubi i sledi se krv u žilama. Koliko straha je sadržano u ovim riječima. Priznajem, strah me je gubitka života. Ne života standardnog i običnog, formalnog i rutinskog, nego volje, nade i želje koja pokreće svaki atom mog bića i tjera ga da se osjeća živim. Ne želim da živim, a da se ne osjećam živom.

Trzaj. Drhtava ruka i glas mlade žene prekidaju moje misli. Traži onkologiju. Zaboravim tako često da nosim bijeli mantil po kome me ljudi prepoznaju kao osobu u kojoj trebaju tražiti pomoć i nadu. Bijeli mantil je odgovornost. Žao mi je kad ne mogu da im dam ono što očekuju od mene. Ne znam gdje je odjel onkologije, ali trudim se da uradim sve što je u mojoj moći. Nije moje da sudim da li će to uvijek biti dovoljno, moje je da dam sve od sebe. Odlazimo do šaltera. Ljubazna teta Valida, moj anđeo, spasilac i navigacija od prvog dana kliničke prakse, upućuje nas na treći sprat: „Prati tačkice na podu i naći ćeš.“ Doista, jeste tako jednostavno.

Vrata lifta se otvaraju. Kao da neko polahko skida platno sa slike, prikazuje se novi svijet. Ovaj je bez boja. Tražimo sobu muža gospođe. Zove se Lejla. Ispričala mi je još u liftu kako joj je muž operisan. Sretna je jer je karcinom bio na početku razvoja, tako da je uspješno operisan. Bilo mi je drago zbog još jednog spašenog života, ali i zbog nje same. Iz očiju joj izbija neizmijerna ljubav. Pomislih koliko li je samo sretan taj čovjek. Dolazimo do sobe. Puna je ljudi. Svi su tamo da slave što plamen života nije ugašen. Dočekaše me kao da sam dio porodice. Valjda je u krvi našeg naroda da sve prihvatamo tako. Svi smo mi naši, u očima nam nema hladnih pogleda, u srcu nema zlobe za nekog nepoznatog. Ponavljam im da sam samo student i da nisam zaslužna za njihovu sreću. Nadvirujem se u masi da vidim tog blagoslovljenog gospodina, no ne slutim kakvo me razočarenje čeka. Lice bez života, čelo naborano od briga i sijede vlasi kao podsjetnik na sve otplaćene dugove životu bili su dovoljni da probude sažaljenje u meni. Zanima ga kad će izaći. Mora se, kaže, vratiti na posao, ima gomilu papira da sredi. Gledam ga i ne vjerujem. Prvi je dan njegove pobjede nad bolešću i ima predivne ljude oko sebe. Kako mu to nije dovoljno za sreću? Još jedan u nizu prazan

čovjek. Viđam ih svaki dan na ulicama. Ne gledaju ljude oko sebe. Zaokupljeni su letalnom rutinom. Šta li je u srcu ovog čovjeka što ga čini tako nemoćnim pred životom? Njegov razlog i cilj su prolazne stvari bez vrijednosti. Žao mi je. Ljudi na koje se ugledam, njegovi doktori, nisu otkrili bolest koja je zahvatila srce ovoga čovjeka. Tijelo mu živi, a duša mu je toliko slabašna, podložna vjetrovima svakodnevnice, da je na izmaku života. Upućujem tihu molitvu Bogu da nas sve sačuva od bolesti duše, nespretno odgovaram da ne znam i izlazim iz sobe. Nisu me naučili da liječim bolesno srce...

Užurbano hodam do lifta. Okrećem se okolo i posmatram taj tužan svijet. U moru lica bez nade vidim jedno obojeno osmijehom. Primamljujući je taj osmijeh. Ne mogu da ostanem imuna na poziv radosti. Ulazim u sobu kroz čije staklo sam vidjela nasmijanu gospođu u krevetu. Izvinjavam se što upadam, objašnjavam ko sam, a ona me prekide. Dugo je već ovdje tako da je naučila prepoznati mlade studente. Vrijeme je posjete, a njena je soba prazna. Samo muk tišine. Žalosti me to. Kažu da osjećajne osobe osjete sve dvaput, jer korak ispred njih hoda njihova duša. Duša ove žene prepoznala je moju tugu i prije nego što sam uspjela da sakrijem onaj poražavajući, sažaljevajući izraz lica. Počinje da mi priča o svom životu. Sada on stane u dvije rečenice. Sama je. Ima treći stadij karcinoma. Zadržavam suze. Ne želim da klize niz obraze kao odraz tuge zbog beznađa. „Nemam pravo na suze dok je osmijeh na licu ove žene“, mislim. No, ona kao da mi čita misli. Ni ne slutim da će uslijediti govor koji je najljepša himna životu. Tri koraka je dalje od života, a samo je korak, četvrti stadij, dijeli od smrti. I ne, ne nada se ozdravljenju. Nada se svakoj sekundi duže u kojoj osjeti kucanje svog srca, svakom novom izlasku sunca i rađanju dana, svakom dokazu da još nije kraj. Izmamila je osmijeh i na moje lice. Pitam se odakle joj ta silna snaga, a ona, kao da mi opet čita misli, odgovara sa žarom u očima: „Živim svaki dan kao da je posljednji. Mi ništa drugo nismo nego putnici na ovome svijetu. Lijepo mi je ovdje, sretna sam i želim što duže da ostanem. Međutim, kad dođe dan za prelazak u vječnu kuću, bit ću još sretnija, jer je uvijek najljepše biti tamo gdje zaista pripadaš.“ Čujem dalje riječi koje imaju toplinu majčinskog savjeta: „Dijete moje, čovjek mirne savjesti i čistoga srca nikada ne gubi nadu u život, jer zna da će obećana nagrada doći. Zapamti to dobro!“ Stidim se pred veličinom snage srca ove žene. Želim nešto da kažem, ali nemam riječi. Ulazi sestra, gotovo je vrijeme posjeta. Uzdah divljenja i topli osmijeh bili su sve što sam pružila. Malo je, znam, ali velikim ljudima je dovoljno.

Zadivljeno šetam krugom Kliničkog centra. Odlučujem da od sad volim nedjelju. Korak je bliže kraju, ali imam volju da zavolim svaki dan ma kakav bio, svaku sekundu života koja mi ostaje dok ne dođe taj čas. Stavljam ruku na svoje srce. Kuca punom snagom. Sretna sam što živim. Sretna sam što želim. Sretna sam što imam nadu.

Ajla Žujo, studentica I godine Medicinskog fakulteta u Sarajevu

Treća nagrada